

บทบาทสตรี

“บทบาทของมวลสตรีที่สูงส่งยิ่งกว่าของบุรุษ... การอบรมนิสัยนั้นจำต้องถูกมอบให้ออกของมารดาทั้งหลายและแก่งแวดลอมที่บ้านซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการฝึกฝนอบรมนิสัยที่แท้จริง”

การให้กำเนิดบุตรโดยใช้หลักการวิทยาศาสตร์เข้าช่วย

เป็นที่อนุมัติที่จะให้สตรีมีการตั้งครรภ์โดยนำหลักการอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์หรือสิ่งประดิษฐ์เข้าช่วยเหลือ แต่ต้องเป็นเชืออสุจิของสามีของนางเองซึ่งทำการนิกะฮ์ (สมรส) กันถูกต้องตามศาสนบัญญัติ แต่ต้องไม่กระทำในวิธีการใด ๆ ที่เป็นการต้องห้าม ทารกที่เกิดมาก็เป็นของบิดามารดาซึ่งเป็นคู่สมรสนั้น

การกระทำดังกล่าวนั้นยอมเป็นที่อนุมัติแต่ต้องอยู่ในหลักการที่ถูกต้องซึ่งไม่เป็นการกระทำที่ห้ามห้ามนับตั้งแต่การเริ่มต้นของการปฏิบัติ ยกตัวอย่างเช่น บุคคลที่จะปฏิบัติการในเรื่องนี้จะต้องไม่เป็นบุคคลแปลกหน้า หรือในขณะที่ปฏิบัติการอยู่นั้น บุคคลนั้นจะต้องไม่มองดูสิ่งที่ถูกห้ามมิให้มอง

ตราบเท่าที่เชืออสุจิของฝ่ายชายมิได้ถูกนำมาโดยวิธีการที่เป็นบาปแล้ว และตราบเท่าที่ผู้เป็นสามีได้กระทำวิธี

การนั้นต่อภริยาของเขาซึ่งในที่สุดผู้เป็นภริยาก็ตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตร ฉะนั้น บุตรคนนั้นก็จะเป็นของคู่สมรสทั้งสองเหมือนอย่างกับการตั้งครรภ์โดยวิธีธรรมชาติก็เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามหากการตั้งครรภ์กับน้ำเชืออสุจิของสามีของนางเอง แต่การปฏิบัตินั้นผ่านวิธีการที่ต้องห้ามเป็นต้นว่า บุคคลที่ปฏิบัติการตามวิธีการวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นนั้นเป็นบุคคลแปลกหน้า หรือหากการนำเชืออสุจิออกจากฝ่ายชายด้วยวิธีการที่ต้องห้ามแล้ว ทารกที่เกิดมาก็ยังคงเป็นของคู่สมรสนั้น แต่คู่สมรสนั้นก็จะถูกถือว่าเป็นผู้ร่วมกันกระทำบาป

การมีภรรยามาก

การมีภรรยาหลายคนนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่แผ่คลุมไปทั่วในทุกประชาชาติแห่งอดีตกาล ไม่เว้นแม้แต่ในหมู่ชาวฮินดูหรือพุทธ ในโลกโดยทั่วไปและโดยเฉพาะในอาหรับ ก่อนการลงโองการแห่งคัมภีร์ อัล-กุรอาน มายังท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล) แห่งอิสลามนั้น ทั่วโลกตกอยู่ในสภาพที่มีความเสื่อมโทรมและตกต่ำทางศีลธรรมในทาง

เพศอย่างยิ่ง ไม่มีใครสามารถจะปฏิเสธได้ว่า ในชีวิตส่วนตัวของบรรดาผู้ปกครองของประเทศต่าง ๆ นั้นจะไม่ปฏิบัติในทำนองดังกล่าว แม้กระทั่งบรรดาบาทหลวงชาวคริสเตียนแห่งยุโรปบ่อยครั้งก็มักจะมีภริยามากกว่าหนึ่งคน แม้แต่บรรดาศาสดาของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า เช่น อับราฮาม โซโลมอน และศาสดาท่านอื่น ๆ ก็ยังคงมีภริยามากกว่าหนึ่งคน

สรุปย่อต่อไปนี้เกี่ยวกับฐานะของอิสลามตามที่ได้ปรากฏในคัมภีร์ อัล-กุรอาน การแต่งงานกับผู้หญิงมากกว่าหนึ่งคนนั้นเป็นที่อนุมัติ (นั่นคือจะต้องไม่เป็นผู้หญิงที่อยู่ในข่ายต้องห้าม) โองการดังกล่าวนี้ได้ถูกนำมาปฏิบัติสมัยหลังสงคราม อุฮุด เมื่อชุมชนมุสลิมมีเด็กกำพร้าและหญิงหม้ายมากพอ ๆ กับบรรดาเชลยศึก การปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม ความเสมอภาค นั่นคือให้เป็นไปตามแนวทางแห่งหลักการมนุษยธรรมที่ดีที่สุด เหตุการณ์ครั้งนั้นได้ทำให้โองการดังกล่าวเป็นที่เข้าใจกันอย่างชัดเจนถึงเจตนารมณ์ แม้จะผ่านความรู้สึกของบุคคลอีกหลายกลุ่มก็ตาม แต่หลักการก็ยังคงเป็นหลักการอยู่ตลอดไป

จำนวนภริยาที่ผู้ชายจะสามารถมีได้ในเวลาเดียวกันนั้นได้ถูกกำหนดให้เหลือเพียงสี่คน อิสลามได้จำกัดการมีภริยามาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปในสมัยนั้น ถ้าหากว่าผู้เป็นสามีเกรงว่าเขาไม่สามารถที่จะใช้หลักความยุติธรรมแก่นางได้ เขาก็ต้องไม่แต่งงานกับหญิงมากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน นับเป็นสิ่งที่อยู่เหนือกำลังความสามารถของมนุษย์ที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ภริยาทั้งหมดได้แม้ว่าผู้ชายคนนั้นอาจจะตั้งใจที่จะกระทำเช่นนั้นก็ตาม “และสุเจ้าไม่อาจที่จะมีอำนาจที่จะให้ความเป็นธรรมในระหว่างภริยาทั้งหลายแม้ว่าสุเจ้าจะประสงค์ให้มันเป็น ไปเช่นนั้นก็ตาม แต่จงเป็นผู้เต็มใจ (จากหนึ่ง) นั้นด้วยการไม่เต็มใจทั้งหมด เพื่อว่าสุเจ้าจากนางราวกับว่าอยู่ในความสงสัย และมาตรว่าสุเจ้ากลับ ไปคืนดีกับนางและปกป้องจากความชั่ว ได้แล้ว แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอภัยโทษ ทรงเมตตาปราณี” (4 : 129) ความยุติธรรมในโองการนี้หมายถึงการให้ความรักอย่างเท่าเทียมกัน และในโองการ 4 : 3 นั้น ความยุติธรรมในระหว่างภริยาทุกคนนั้นหมายถึงการปรนนิบัติที่เท่าเทียมกันแก่ภริยาทุก ๆ คนในทุก ๆ ด้าน ทั้งการให้เสื้อผ้า อาหารและการให้สิทธิต่าง ๆ ต่อภริยาในฐานะที่สามีจะพึงให้ได้ซึ่งจะต้องไม่ให้คนหนึ่งคนใดได้รับความชอกช้ำในด้านการอคติ

แม้แต่น้อย หากคืนหนึ่งสามีไปหลับนอนกับภริยาอีกคนหนึ่งแล้ว ในคืนอื่นสามีก็จะต้องไปหลับนอนกับภริยาอีกคนหนึ่ง เป็นเช่นนี้สลับกันไปอย่างสม่ำเสมอ โดยสรุปแล้วเน้นที่คุณความดีและคุณธรรมซึ่งเป็นเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ในโลกนี้

นับเป็นความเหมาะสมกว่าที่ผู้ชายจะมีภรรยาคนเดียวเพื่อเขาจะไม่ต้องเบี่ยงเบนออกไปจากหลักการที่ถูกต้องเที่ยงธรรม หลักการที่ไม่เข้าข้างหรือลำเอียง หลักการที่ให้ความเสมอภาคโดยเท่าเทียมกัน ฉะนั้น เราจึงเห็นได้ว่าอิสลามได้ส่งเสริมหลักความยุติธรรมนี้และได้ส่งเสริมแม้จะไม่

หากเงื่อนใจที่อนุมัติให้แต่งงานกับผู้หญิงเกินกว่าหนึ่งเป็นเรื่องของการมีภริยามากแล้ว ก็ย่อมถือได้ว่าอิสลามได้อนุมัติไว้ในโองการนี้ แต่มีเงื่อนใจอื่น ๆ ที่คอยควบคุมบังคับให้การแต่งงานนั้นอยู่ในสภาพที่ชอบธรรมมิใช่เป็นการให้มีภริยามากเหมือนอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาแล้วอย่างไร้ความยุติธรรมในอดีตหลายศตวรรษที่ผ่านมา

โดยตรงที่จะให้ผู้ชายช่วยยกฐานะสังคมของสตรีให้สูงขึ้นโดยใช้ถ้อยคำที่สละสลวยซึ่งไม่อาจจะเปรียบเทียบได้เพื่อเป็นการลดระดับการมีภริยามากลง มันเป็นกฎหมายที่มีการยกเว้นสำหรับใช้ในสถานการณ์แวดล้อมที่ไม่ปกติหรือเป็นความต้องการอย่างเป็นพิเศษของสังคมนั้น ๆ แม้ว่าจะมีการอนุมัติให้ปฏิบัติได้ในเงื่อนใจของการมีภริยามากกว่าหนึ่งก็จริงอยู่ แต่ยังไม่ปฏิบัติกันโดยทั่วไปนอกจากในภาวะที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

การมีภริยามากและได้ถูกจำกัดจำนวนลงในหลักการอิสลามโดยผ่านบทบัญญัติแห่งพระเจ้าผู้เป็นเจ้านั้นจะต้องก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม มิใช่วางอยู่บนการบังคับ ตามอารมณ์หรือความปรารถนาด้านร่างกาย แต่เงื่อนใจเช่นนั้น

จะได้รับการอนุมัติก็แต่เพียงเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น เป็นต้นว่า ภริยาคนแรกเกิด การ เจ็บป่วยทางด้านร่างกายซึ่งทำให้นางไม่อาจที่จะช่วยเหลือสนับสนุนสังคมนั้นได้หรือปรากฏเป็นโรคทางด้านประสาทหรือโรคจิตอันไม่อาจที่จะมีความสัมพันธ์ฉันท์ปกติกับสามีของนางได้ แทนที่จะขจัดโดยผลักไสผู้หญิงคนนั้นออกไปซึ่งจะเป็นการเพิ่มปัญหาเรื้อรังให้แก่สังคมนั้น อิสลามก็ได้นำหลักการนี้ขึ้นมาใช้ปฏิบัติ ส่วนในสภาพอื่น ๆ เช่นในสมัยที่โองการนี้ได้ลงมานั้นปรากฏว่ามีหญิงหม้ายจำนวนมากมา โดยเฉพาะนางเหล่านั้นมีลูกกำพร้าอยู่กับนางอีกหลายคนซึ่งเป็นผลมาจากการทำสงคราม

ไม่เป็นที่สงสัยว่าอิสลามนั้นมุ่งหลักการฟัวเคียวเมียเคียวโดยถือเป็นอุดมคติที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายนั้นก็เปิดโอกาสให้ผู้ชายมีสิทธิ์ที่จะมีภรรยาได้มากกว่าหนึ่ง ซึ่งไม่เกินจำนวนสี่ในเวลาเดียวกัน แต่จะต้องเป็นผู้มีความสามารถที่จะสัมพันธ์กับนางแต่ละคนบนพื้นฐานของความยุติธรรมและเสมอภาค สิ่งนี้เป็นไปตามหลักการแห่งกฎหมายอิสลาม

ซึ่งได้วางพื้นฐานแห่งอุดมการณ์ทางด้านศีลธรรมที่จะค่อย ๆ ทำให้สังคมนั้นรับรู้และนำไปปฏิบัติเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา การสั่งห้ามในเชิงสร้างสรรค์ก็เฉพาะแต่เพียงการปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเป็นอันตรายอย่างชัดเจนแก่ชีวิตสังคมและชีวิตส่วนบุคคลในทุก ๆ สมัย

“และมาตราว่าผู้เจ้าเกรงว่าผู้เจ้าจะ ไม่สามารถให้การปฏิบัติอย่างยุติธรรมแก่เด็กกำพร้าเหล่านั้น (หมายถึงลูกกำพร้าที่ตกเน่มาเมื่อนางมาเป็นภริยา) แล้ว (ก็จงอย่าแต่งงานกับนางเหล่านั้น เว้นแต่) แต่งงานกับผู้หญิงอื่น ๆ ที่ผู้เจ้าเห็นว่าเป็นการดีแก่ผู้เจ้า, สองหรือสามหรือสี่, (แต่ไม่มากกว่านั้น) ถ้าผู้เจ้ากริ่งเกรงว่าผู้เจ้าจะ ไม่สามารถให้ความเป็นธรรม (แก่นางเหล่านั้น ได้) แล้ว (ก็จงแต่งงาน) แต่เพียงหนึ่งที่มีมือขวาของผู้เจ้าได้ครอบครองอยู่แล้ว นี่เป็นการเหมาะสมกว่าที่ผู้เจ้าจะ ได้ ไม่อาจเบี่ยงเบนออกไปจากทางเที่ยงธรรม” (4:3)

ถ้อยคำที่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับลูกกำพร้าเหล่านั้นเป็นสิ่งซึ่งนำถึงกฎเกณฑ์ของการสมรสกับหญิงหม้ายที่มีลูกติดมาจากสามีคนก่อนของนาง ได้มีนักอรรถาธิบาย อัล-กุรอานเป็นจำนวนมากที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความหมายแห่งโองการนี้ซึ่งส่วนมากของบุคคลเหล่านั้นได้ยอมรับกันถึงการตีความหมายโองการนั้นว่า ถ้าท่านกลัวว่าท่านไม่สามารถที่จะปฏิบัติอย่างเข้มงวดในด้านการให้ความเป็นธรรม ตลอดถึงเรื่องสิทธิต่าง ๆ ของเด็กกำพร้าที่เป็นผู้หญิงซึ่งเป็นลูกของนางที่จะมาเป็นภริยาของท่านแล้ว - เพราะเหตุว่าจากปัญหาลูกกำพร้านี้ท่านจะถูกทดสอบและถูกไต่สวนในการที่ท่านปฏิบัติต่อลูกกำพร้าเหล่านี้ - ฉะนั้นแล้ว ท่านจะต้องแต่งงานกับผู้หญิงที่อยู่ในสภาพอื่น ๆ จะเป็นสองหรือสามหรือสี่ก็แล้วแต่ความสามารถของท่าน แต่ต้องไม่มากกว่านั้นในเวลาเดียวกัน

หากเงื่อนไขที่อนุมัติให้แต่งงานกับผู้หญิงเกินกว่าหนึ่งเป็นเรื่องของการมีภริยามากแล้ว ก็ย่อมถือได้ว่าอิสลามได้อนุมัติไว้ในโองการนี้ แต่มีเงื่อนไขอื่น ๆ ที่คอยควบคุมให้การแต่งงานนั้นอยู่ในสภาพที่ชอบธรรมมิใช่เป็นการให้ภริยามากเหมือนอย่างที่เคยปฏิบัติกันมาแล้วอย่างไรความยุติธรรมในอดีตหลายศตวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม จะต้องรำลึกไว้ด้วยว่าในตอนเริ่มแรกนั้นอิสลามได้จัดตั้งหลักการให้มีภริยามาก แต่สภาพเช่นนั้นมิมาก่อนหน้าอิสลามแต่อิสลามก็ยอมรับความจริงที่ว่าระบบการมีภริยาเพียงหนึ่งนั้นบางสมัย บางสังคมก็ไม่อาจที่จะตอบสนองความ

ต้องการทั้งหมดของสังคมนั้น ๆ ได้ ในลักษณะของการปฏิบัติ อิสลามได้ยอมรับในความจริงข้อนี้ แผลและได้เปลี่ยนแปลงหลักการที่มนุษย์เคยยึดถือปฏิบัติกันมาแต่ก่อน โดยการเข้าไปกำหนดตั้งข้อจำกัดและควบคุมการปฏิบัติที่ไม่เคยมีการจำกัดและไม่มีการควบคุมกันมาก่อนนั้นซึ่งได้ปรากฏอยู่ตั้งแต่โบราณกาลมาแล้ว และยังได้ต่อเนื่องปรากฏอยู่ทั่วโลก ให้มาอยู่ในระเบียบวินัยที่ดีงามและยุติธรรม

การหย่าร้าง

การหย่าร้างเป็นสิ่งที่ได้รับอนุมัติให้กระทำได้ในอิสลาม แต่ต้องระลึกไว้ด้วยเสมอถึงวาระของท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล) ที่ได้กล่าวว่า “ในบรรดาสິงทั้งหมดที่ฉันชิงชังนั้น ฉันชิงชังการหย่าร้างมากที่สุด”

“และมาตราว่าสูเจ้าเกรงกลัวว่าจะละเมิดระหว่างทั้งสองนั้นก็จงนำมาซึ่งผู้ตัดสินคนหนึ่งจากประชาชนของเขาและผู้ตัดสินอีกคนหนึ่งจากประชาชนของนาง ถ้าเขาเหล่านั้นประสงค์ที่จะคืนดีต่อกัน อัลลอฮ์ จะทรงประสานรอยร้าวของพวกเขา แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรอบรู้ทั้งหมด, ทรงปัญญายิ่ง” (4:35) การแก้ไขขั้นสุดท้ายหลังจากที่ใช้มาตรการอื่น ๆ ทั้งหมดแล้วและต้องประสบกับความล้มเหลว นั่นก็คือ การหย่าร้างวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องระมัดระวังในอันที่จะรักษาผลประโยชน์ต่าง ๆ ของฝ่ายผู้หญิงเอาไว้และเพื่อที่จะสร้างความเป็นระเบียบวินัยและการควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายชาย

“โอ ท่านทั้งหลายผู้ศรัทธา ไม่เป็นที่ชอบด้วยบทบัญญัติสำหรับสูเจ้าที่จะมอบมรดกแก่หญิงเหล่านั้นโดยขัดกับเจตนารมณ์ของนาง ไม่ตัดสิทธิต่าง ๆ ของพวกนางซึ่งสูเจ้าอาจจะให้นาง ไปในส่วนที่สูเจ้าเคยให้แก่นางเหล่านั้นมาแล้ว (ในสินสอด) นอกเสียจากว่านางเหล่านั้นได้กระทำการชั่วร้ายอย่างชัดแจ้ง และจงปฏิบัติต่อกันกับนางเหล่านั้นด้วยการให้เกียรติอย่างยิ่ง มาตราว่าสูเจ้ารังเกียจนางเหล่านั้น ก็จงอย่ารีบด่วนในการหย่าร้างจากพวกนาง เพราะว่ามันอาจเป็น ไปได้ในสิ่งที่สูเจ้ารังเกียจนั้นที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้ความคิอย่างมากมายในสิ่งนั้น” (4:19) เป็นธรรมเนียมในอาหรับสมัยก่อนอิสลามที่เมื่อชายผู้หนึ่งตายลงบุตรคนโตของเขาก็จะอยู่กินฉันท์สามีภรรยา กับแม่เลี้ยงผู้เป็นหม้ายของบิดาของเขา หรือทำการแต่งงานกับแม่เลี้ยงเหล่านั้นหากบุตรชายคนโตพึงพอใจ ผู้หญิงเหล่านั้นจะถูกกีดกันจากการแต่งงานกับชายคนอื่น ๆ

เพื่อไม่ให้ทรัพย์สินสมบัติของพวกเขาตกไปเป็นของสามีคนใหม่ของพวกเขา ประเพณีที่น่าอายนี้เป็นสิ่งต้องห้ามในอิสลาม

“และหากสตรีเกรงกลัวว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เลวร้ายหรือถูกทอดทิ้งจากสามีของนางแล้ว ก็จะไม่เป็นความผิดแก่นางเหล่านั้นหากเขาเหล่านั้นได้หันเข้ามาสู่การประนีประนอมกันระหว่างเขาเหล่านั้นด้วยอิทธาคร้อยอย่างดี เพราะสำหรับการคืนดีประนีประนอมแบบนั้นเป็นสิ่งดี...” (4:128)

“และ โฉนดที่สูเจ้าจะถือเอาสินสอดนั้นก็กลับคืนมาในเมื่อแท้จริงแล้วแต่ละคนในหมู่สูเจ้า ได้สมสู่กันแล้ว และนางเหล่านั้นได้ถือเอาคำมั่นสัญญาอย่างจริงจังกจากสูเจ้า (เกี่ยวกับความผูกพัน ในฐานะเพศแม่)” (4:21)

“และถ้าสูเจ้าประสงค์ที่จะมีภรรยาอีกคนหนึ่ง เพื่อทดแทนภรรยาคนก่อน (ที่ได้อีก) และสูเจ้าได้ให้แก่คนหนึ่ง ของนางเหล่านั้นซึ่งทรัพย์สินในรูปทองคำ (ในฐานะที่เป็นสินสอดสำหรับนาง) แล้ว ก็ไม่มีสิ่งใดที่สูเจ้าจะเอากลับคืนมาสูเจ้าจะนำมันกลับคืนมาด้วยวิธีการ(เยี่ยง)การสบประมาทและเป็นความบาปอันชัดแจ้ง ได้กระนั้นหรือ” (4:20) มันเป็นธรรมเนียมของอาหรับ เบดูอิน ในสมัยปาเดือนที่ว่า เมื่อชายคนหนึ่งต้องการที่จะมีผู้หญิงมาเป็นภรรยาแทนภรรยาคนเก่าของเขา เขามักจะสบประมาทหมิ่นเกียรตินางและขับไล่ไสส่งนาง ซึ่งจะทำให้นางผู้เป็นภรรยาที่โชคร้ายนั้น ต้องเรียกร้องค่าชดใช้ในการหย่าร้างเป็นเงินจำนวนมากเพื่อปล่อยนางให้ออกไปจากพันธะของการแต่งงานนั้นจากผู้เป็นสามีที่กดขี่ ประเพณีนี้ได้ถูกระบุห้ามไว้ในที่นี้

“และมาตรา ว่าเขาทั้งสองได้แก้ไขโดยการหย่าร้างแล้ว แน่นอนยิ่งอัลลอฮ์ทรงได้ยิน, ทรงรู้ และบรรดาผู้หญิงที่หย่า

ร่างนั้นจะต้องเก็บเนื้อเก็บตัว อยู่ในกรอคอยให้ครบซึ่งสามช่วงของรอบประจำเดือน (อิคตะฮ์) และไม่ชอบด้วยบทบัญญัติสำหรับนางที่นางเหล่านั้นจะปกปิดในสิ่งซึ่งอัลลอฮ์ได้ทรงสร้างขึ้นในครรภ์ของนางเหล่านั้น หากนางเหล่านั้นเชื่อในอัลลอฮ์และในวันสุดท้ายและสามี่เหล่านั้นของพวกนางก็ย่อมมีสิทธิ์ยิ่งกว่าที่จะนำพวกนางกลับคืนมา ในขณะที่หากพวกนางประสงค์ที่จะคืนคืออยู่ร่วมกันอีก และพวกนางก็มีสิทธิ์เที่ยงนั้นแก่บุคคลเหล่านั้นที่ขัดขวางพวกนางในลักษณะที่ยุติธรรม และชายเหล่านั้นอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าพวกนางและอัลลอฮ์ทรงอำนาจ ทรงปัญญา การหย่าร้างอาจจะถูกประกาศถึงสองครั้ง แผลงแล้วจงปฏิบัติอย่างดีต่อพวกนางในฐานะฉันทมิตรหรือปล่อยพวกนางไปด้วยความกรุณา และไม่เป็นการชอบด้วยบทบัญญัติสำหรับสุเจ้าที่จะนำส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งที่สุเจ้า ได้ให้แก่นางเหล่านั้น ไปแล้วกลับคืนมา นอกเสียจากว่าทั้งสองกลัวว่าพวกเขาไม่สามารถที่จะรักษาให้อยู่ในขอบเขตของอัลลอฮ์ได้ แล้วเมื่อหากว่าสุเจ้ากลัวว่าพวกนางไม่สามารถที่จะรักษาให้อยู่ภายในขอบเขตของอัลลอฮ์ได้ ไม่เป็นที่ตำหนิแก่บุคคลเหล่านั้นสำหรับสิ่งซึ่งนาง ไม่ต้องการเอาโดยการจาก ไปอย่างอิสระ เหล่านี้คือข้อจำกัดต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ฉะนั้น จงอย่าละเมิดข้อจำกัดเหล่านี้ และผู้ใดก็ตามที่ละเมิดข้อจำกัดของอัลลอฮ์ เหล่านี้คือผู้ที่ ไม่เที่ยงธรรม”

“ฉะนั้น ถ้าเขาได้หย่าขาดจากนางแล้ว นางก็จะ ไม่เป็นที่อนุมัติแก่เขาภายหลังจากนั้นจนกระทั่งนาง ได้แต่งงานกับสามีคนใหม่ แล้วถ้าเขาหย่าร้างเธอก็ไม่เป็นที่ถูกตำหนิแก่เขาทั้งสองถ้าเขาทั้งสองจะกลับคืนอยู่กินกันฉันทมิตรสามี่ภรรยา (โดยการแต่งงาน) ถ้าทั้งสองคิดว่าพวกเขาสามารถที่รักษาให้อยู่ภายในข้อจำกัดต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ได้ และเหล่านี้คือข้อจำกัดต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ซึ่งพระองค์ได้ทรงทำให้ชัดเจนสำหรับมนุษย์ที่รู้ และเมื่อสุเจ้าหย่าจากหญิงเหล่านั้นและนางเหล่านั้น ได้ถึงซึ่งเวลาที่ถูกกำหนดไว้ของพวกนางแล้ว ก็จงปฏิบัติด้วยอัธยาศัยไมตรีอย่างดีแก่พวกนางหรือ ไม่ก็ปล่อยให้พวกนางไปอย่างอิสระ และจงอย่าหวังเหนี่ยวรั้งพวกนางไว้ให้ได้รับความลำบาก มิฉะนั้นแล้ว สุเจ้าจะละเมิดข้อจำกัด และผู้ใดก็ตามที่ได้กระทำเช่นนี้ แท้จริงเขาเป็นผู้ยุติธรรม แก้ววิญญานของเขาเอง และจงอย่าถือเอาความสัมพันธ์ของอัลลอฮ์นั้นเป็นสิ่งเย้ยหยัน และจงรำลึกถึงความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีเหนือสุเจ้า และโดยสิ่งนั้นที่พระองค์ได้ทรงเปิดเผยแก่สุเจ้าซึ่งคัมภีร์นั้นและวิชาปัญญาอันนั้น โดยการตักเตือน

สั่งสอนสุเจ้าด้วยคัมภีร์นั้น และจงระมัดระวังในหน้าที่ของสุเจ้าที่มีต่ออัลลอฮ์ และจงรู้ไว้ว่าอัลลอฮ์คือผู้ทรงรอบรู้ในทุกสรรพสิ่งทั้งมวล และเมื่อสุเจ้าได้หย่านางเหล่านั้นและพวกนาง ได้อยู่จนครบซึ่งวาระแห่งการรอคอยของพวกนางแล้ว ก็จงอย่ากีดกันพวกนางมิให้ทำการแต่งงานกับสามีเหล่านั้นของพวกนาง เมื่อพวกเขาได้ตกลงซึ่งกันและกันในลักษณะที่ชอบด้วยพระบัญญัติ ด้วยสิ่งนี้ได้ใช้ตักเตือนสั่งสอนเขาในหมู่สุเจ้าผู้ซึ่งศรัทธาในอัลลอฮ์และในวันสุดท้ายนั้น นี่เป็นสิ่งที่ดีกว่าและบริสุทธิ์กว่าสำหรับสุเจ้า และอัลลอฮ์ทรงรู้ในสิ่งที่สุเจ้าไม่รู้” (2:227-232) □

